

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
NOEL CUSCHIERI**

Seduta tal-31 ta' Ottubru, 2007

Citazzjoni Numru. 1392/2003

**A B f' isimha proprju u bhala prokuratrici ad litem ta'
uliedha minuri C u D, ahwa B**

vs

**L-Avukat Dottor Vincent Galea u l-Prokuratur Legali
Victor Bugeja nominati b' digriet tat-3 ta' Awissu 2004
kuraturi deputati biex jirraprezentaw lil assenti E B**

Il-Qorti,

Rat l-att tac-citazzjoni li permezz tieghu l-attrici ppremettiet u talbet hekk:

Premess illi l-kontendenti zzewwgu fis-sebgha u ghoxrin ta' Ottubru, elf disa' mija u hamsa u tmenin (27.10.1985) fir-Registru ta' Zwigijiet, Valletta (Dok A) u minn liema zwieg twildulhom zewg ulied, C u D ahwa B li llum ghandhom sbatax (17) [recte (9)] –il sena u disa' (9) [recte (17)] snin rispettivament (Dok Bu C);

Kopja Informali ta' Sentenza

Premess illi l-konvenut irrenda ruhu hati fil-konfront ta' l-attrici martu u tal-qraba taghha, inkluz ulied il-partijiet fuq imsemmija, ta' eccessi, minacci, sevizzi u ingurji gravi b' mod gravi b' mod li rrenda impossibli l-hajja konjugali bejniethom;

Premess illi inoltre l-konvenut irrenda ruhu ta' adulterju fil-konfront ta' l-attrici martu;

Premess illi l-hajja matrimonjali bejn il-partijiet hija impossibli minhabba inkompatibilita' ta' karattru bejn il-kontendenti;

Premess illi l-kontendenti gew awtorizzati jipprocedu ghas-separazzjoni personali ad mensa et thoro, skond digriet tas-Sekond' Awla tal-Qorti Civili, digriet numru 1312/2003 hawn anness u mmarkat bhala Dok. D;

Jghid ghalhekk il-konvenut ghar-ragunijiet premissi, prevja kull dikjarazzjoni necessarja u opportuna, ghalfejn ma ghandhiex din l-Onorabbli Qorti:

1. Tippronunzja s-separazzjoni personali ad mensa et thoro bejn il-partijiet minhabba eccessi, sevizzi, minacci u ingurji gravi li l-imsemmi E B ikkommetta kontra martu u l-qraba taghha u/jew minhabba adulterju kommess mill-imsemmi E B u/jew minhabba inkompatibilita' ta' karattru bejn il-kontendenti;

2. Tafda l-kura u kustodja ta' uliedhom minuri C u D ahwa B f' idejn l-attrici ommhom fl-ahjar interess ta' l-istess minuri;

3. Tordna illi l-attrici tinghata d-dritt li tghix fid-dar konjugali cioe' Block J, Flat 5, Binja Hesri, Triq Dun Anton Vella, Siggiewi flimkien ma' uliedha minuri u dan ad eskuzjoni tal-konvenut zewgha.

4. Tordna lill-konvenut ihallas lill-attrici, ghaliha u ghal uliedhom minuri C u D ahwa B dak il-manteniment li joghgobha tiffissa din il-Qorti skond il-bzonnijiet ta' l-attrici u l-minuri u l-mezzi ta' zewgha, liema manteniment

Kopja Informali ta' Sentenza

ghandu, kull meta l-konvenut ikun impjegat, jithallas direttament lill-attrici mill-employer tal-konvenut minn zmien ghal zmien wara li jitnaqqas mis-salarju tal-konvenut;

5. Tiddikjara xolta l-komunjoni ta' l-akkwisti ta' bejn il-kontendenti;

6. Tillikwida l-istess komunjoni u taqsamha f' zewg porzjonijiet mhux necessarjament ugwali b' tali mod li, jekk ikun il-kaz, il-konvenut jitlef kull jedd li ghandu ghanofs l-akkwisti illi waqt iz-zwieg ikunu saru l-aktar bil-hila ta' l-attrici u dan minn data li tigi stabbilita minn din il-Qorti bhala d-data meta l-konvenut ta' lok li ssir is-separazzjoni;

7. Tassenja z-zewg porzjonijiet, wahda lill-attrici u l-ohra lill-konvenut bin-nomina okkorrendo ta' perit biex jaghmel l-imsemmija likwidazzjoni u jipproponi pjan ta' qasma, u nutar biex jircievi l-att opportun u kuratur biex jirraprezenta l-eventwali kontumaci fuq l-istess att;

Bl-ispejjez, inkluzi dawk quddiem is-Sekond' Awla kontra l-konvenut li minn issa huwa ingunt sabiex jidher ghas-subizzjoni.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-kuraturi deputati li biha rrizervaw li jipprezentaw l-eccezzjonijiet fi stadju ulterjuri, stante li f' dak iz-zmien ma kienux edotti mill-fatti tal-kaz;

Rat id-dikjarazzjonijiet guramentati tal-partijiet, il-listi tax-xhieda, u l-affidavits prezentati;

Rat ir-relazzjoni¹ tal-perit gudizzjarju l-Avukatessa Dottor Tanya Sammut Catania, minnha debitament mahlufa;

Rat l-atti kollha tal-kawza;

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Ikkunsidrat;

¹ Fols.330 *et seq.*

Azzjoni

Illi permezz ta' l-azzjoni odjerna l-attrici qeda titlob is-separazzjoni personali minn ma' zewgha l-konvenut assenti ghar-ragunijiet kontemplati fl-artikoli 38 u 40 tal-Kapl.16, imputattbli lill-istess konvenut.

Separazzjoni Personali

Illi, fl-ewwel lok jigi osservat li, ghalkemm l-attrici pprezentat l-affidavits taghha u ressqet diversi xhieda li uhud minnhom gew kontro ezaminati mill-Avukat tal-konvenut, il-konvenut minn naha tieghu ma' prezentax affidavits, izda prezenta biss dikjarazzjoni² mhux iffirmata u mhux konfermata bil-gurament, u li ghalhekk m'ghandha ebda valur probatorju.

Illi mill-provi jirrizulta li fis-27 ta' Ottubru 1985 l-attrici, cittadina maltija, izzewwget lill-konvenut, illum assenti, cittadin tork, u minn dan iz-zwieg ghandhom zewgt-it tfal, D u C li twieldu rispettivament fl-14 ta' Dicembru 1985 u 6 ta' Settembru 1994, u ghalhekk illum C biss huwa minorenni.

Illi l-konvenut, li huwa deskritt mill-attrici bhala bniedem ghajjur u possessiv, ibati mill-"marda tal-mohh"³ mgharufa bhala 'Othello Syndrome' li a kawza taghha kien ibati minn "deluzjonijiet ta' infedelta" li kienu jikkawsawlu "ansjeta' tensjoni rabbja." Rizultat ta' din il-marda l-konvenut kien jiffissa li martu kienet tkun infidila lejha; liema fissazzjoni kienet fonti ta' diversi episodji ta' vjolenza morali konsistenti f' tghajjur u theddid serju fil-konfront ta' martu l-attrici, li fihom il-konvenut kien ikun aggressiv hafna, anke fil-konfront ta' uliedhom. L-effetti negattivi ta' dan l-istat mentali tal-konvenut gie aggravat mill-fatt li dan kien ta' spiss volontarjament⁴ jabbuza mill-alkohol.

² Dok.VG1 fols.203 - 204

³ Dep. Psikjatra Dr.David Cassar – fols.289 *et seq.*

⁴ Stante li gie stabbilit li ghalkemm kien jabbuza mill-alkohol, ma kienx dipendenti fuq l-alkohol

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi l-psikjatra kuranti tieghu jghid li, ghalkemm inizjalment huwa kien rikoverat fl-Isptar Monte Carmeli, huwa kien jirrifjuta li jiehu l-kura.

Sussegwentement, wara episodju ta' vjolenza fizika serju, l-attrici kienet kostretta titlaq mid-dar konjugali minhabba li kienet qed tibza mill-inkolumita taghha u ta' uliedha u sabet rifugju f' shelter u llum ghadha tghix fis-shelter Qalb ta' Gesu gewwa Santa Venera. Hija tghid li, ghalkemm il-konvenut kien siefer u ma regghax gie lura, hija tghid li tibza' terga' tmur lura tghix fid-dar matrimonjali, stante li jista' jerga' jiffacca bla preavviz.

Dawn il-fatti jirrizultaw inkontestati, u wkoll isibu konfrot qawwi fix-xhieda tal-Psikjatra Dottor David Cassar li ghal certu zmien kien jikkura l-konvenut.

Illi mill-kwadru premess il-Qorti tirravvisa s-sevizzi da parti tal-konvenut fil-konfront ta' martu l-attrici, u anke fil-konfront ta' uliedu. Jigi ossevat li l-htija tal-konvenut tirisjedi fil-fatt li, ghalkemm jsofri minn marda mentali, huwa [1] kien irrifjuta li jkompli jiehu l-kura necessarja, u dan b' rizultati dizastruzi ghal familja tieghu; u [2] nonostante li huwa ma kienx alkoholiku, huwa ta sikwit kien jabbuza mill-alkohol, bir-rizultat li kien ikun aggressiv u vjolenti fil-konfront tal-familja tieghu. Inoltre, l-fatt li l-konvenut telaq minn Malta u halla lill-attrici tfendi ghar-rasha b' zewgt-it tfal, allura t-tnejn minorenni, minghajr ma jibghat ghajnuna finanzjarja rilevanti, dan il-fatt ut sic jikkostitwixxi mohqrija fit-termini ta' l-artikolu precitat.

Minn naha l-ohra, pero' jigi osserva li ma giex provat li dana kellu relazzjoni adultera kif imputat lill-fic-citazzjoni.

Dan premess u kkunsi dirat il-Qorti hija tal-fehma li z-zwieg bejn il-partijiet tkisser irrimedjabbilment unikament minhabba komportament abusiv kontinwu u ripetut da parti tal-konvenut fil-konfront ta' martu u uliedu, konsistenti f' sevizzi fit-termini ta' l-artikolu 40 tal-Kap.16, li ghalhekk ghandu jigi meqjus bhala l-parti hatja tal-firda.

Kura u Kustodja

Illi mill-kwadru premess jirrizulta manifest li fl-interess tal-minuri C dan ghandu jibqa' fil-kura u kustodja esklussiva ta' l-attrici; bid-dritt ta' access liberu ghal missier

Manteniment

Manteniment arretrat

Illi permezz ta' digriet moghti mill-Onorabbli Sekond' Awla tal-Qorti Civili fit-2 ta' Settembru 2003 il-konvenut kien gie ordnat li jhallas lill-attrici s-somma mensili ta' Lm120 rapprezentanti manteniment ghalha u ghaz-zewg ulieda D li dak iz-zmien kellu 17 – il sena u C li kellu 9 snin.

Illi l-attrici li illum ghandha 47 sena u ma tahdimx minhabba mard, tghid li zewgha qatt ma hallas il-manteniment ordnat mill-Qorti ghajr tlett pagamenti ta' Lm50 u s-somma ta' Lm100, b' kollox 250, u hi tghix bl-assistenza socjali.

Ghaldaqstant, gjaladarba l-imsemmi digriet ma giex revokat u allura ghadu fis-sehh, u gjarba ma jirrizultax li l-konvenut ma baqax jahdem, huwa dovut manteniment arretrat mill-imsemmija data sallum in kwantu ghall-attrici u binha C, u mill-imsemmija data sal-14 ta' Dicembru 2003 in kwantu ghat-tifel D li illum huwa maggjorenni.

Inoltre, ghall-finijiet tal-komputazzjoni ta' l-arretrati dovuti, il-Qorti, in difett ta' indikazzjoni li turi l-kuntrarju fid-digriet precitat, tqis l-imsemmija somma bhala manteniment ghall-attrici in kwantu ghal Lm60, filwaqt li nofs l-iehor ta' Lm60 huwa manteniment ghaz-zewg minuri fi kwoti wgwali.

Konformament mal-premess, huma ghalhekk dovut lill-attrici s-somma ta' Lm3,000 bhala manteniment arretrat ghalha mit-2 ta' Settembru 2003 sal-31 ta' Ottubru 2007, is-somma ta' Lm1,440 bhala manteniment arretrat ghal binha C ghall-istess periojodu, u s-somma ta' Lm105 bhala manteniment arretrat ghal binha D sal-14 ta' Dicembru 2003: b' kollox is-somma ta' Lm4,545 li minnha ghandu jitnaqqas l-imsemmi ammont ta' Lm250. Ghalhekk l-attrici ghandha tiehu minghand il-konvenut is-somma komplessiva ta' **Lm4,295** manteniment arretrat.

Manteniment futur

Illi mix-xhieda jirrizulta li l-attrici ghandha 47 sena u ma tahdimx minhabba mard, u kif fuq indikat tghix bl-assistenza socjali. Inoltre, il-konvenut bhala l-parti hatja ghal firda huwa obligat li jissomministra manteniment lil martu; huwa ukoll ghandu l-obbligu legali li jmantni lil ibnu C sakemm dan idum minorenni. Jigi osservat ukoll li mill-provi ma jirrizultax li l-konvenut assenti m' ghadux jahdem kif fil-fatt kien jahdem qabel ma telaq minn Malta.

Illi in kwantu ghall-manteniment dovut minnu lil martu, ghaliha ghal ibnu, ghal futur il-Qorti taqbel mal-pretensjoni attrici li dan il-manteniment ghandu jigi komputat f' somma globali ragjonevoli stante li, mill-provi jirrizulta li l-konvenut mhuwiex affidabbli f' dan ir-rigward u li l-probabbilita' kbira hija li dana jibqa' inadempjenti kif ghamel tul dawn l-ahhar snin, multo magis issa li qed jghix barra minn Malta. Ghaldaqstant din il-Qorti b' applikazzjoni ta' l-artikolu 54[3] tal-Kap.15 u tenut kont tal-fatt li mill-provi ma jirrizultax l-introitu attwali tal-konvenut stante li jinab imsiefer, tordna li l-konvenut jhallas lill-attrici s-somma globali ta' **Lm10,000** ghas-saldu ta' l-obbligu tieghu tal-hlas tal-manteniment futur, u li Lm2,100 minnhom jirraprezentaw manteniment futur ghat-tifel D.

Il-Qorti tordna, fl-interess tal-minuri li din is-somma ta' Lm2,100 tigi depositata f' kont fiss bankarju f' Malta f' isem l-imsemmi minuri D; u l-attrici hi awtorizzata li tizbanka minn dan l-istess kont bankarju, biss is-somma ta' Lm30 kull xahar mill-kapital oltre l-imghaxijiet kull sena. Dan il-provvediment ghandu jibqa' fis-sehh sakemm ma jkunx hemm ordni ohra ta' din il-Qorti jew kwalunkwe Qorti ohra li tkun kompetenti fil-materja.

Ferm il-premess, huwa ghalhekk dovut lill-attrici s-somma globali ta' erbatax-il elf, mitejn hamsa u disghin lira Maltin **[Lm14,295]**, u tordna li dan l-ammont jitnaqqas minn sehem il-konvenut tar-rikavat tal-bejgh tad-dar matrimonjali.

Komunjoni ta' l-akkwisti

Illi mill-provi jirrizulta li l-komunjoni ta' l-akkwisti tikkonsisti fis-segwenti assi:

[1] L-appartament numru hamsa [5] Entratura J.Binja Hasri, Triq Dun Anton Vella, Siggiewi, li skond ix-xhieda mhux kontraddetta ta' l-attrici nxtara fiz-zwieg permezz ta' kuntratt ippubblikat minn Nutar Dottor Philip Said fit-8 ta' Ottubru 1992, u li skond stima⁵, mhux kontestata, maghmula mill-Perit Ludovico Micallef gie stmat fis-sena 2005 li jiswa Lm32,000.

L-attrici tghid li, nonostante li hi ghamlet pagamenti mensili akkont tad-dejn gravanti l-post minn flus mislufa lilh minn huha Sandro Ciantar, jidher li ghad fadal bilanc x' jithallas;

[2] L-inkwilinat ta' garage numru 86 [3] Entrance M Binja Hesri Siggiewi, mikri minghand il-Kummissarju ta' l-Artijiet, kontenenti apparat u appliances li l-konvenut kien juza ghan-negozju tieghu;

[3] Vettura Ford Transit Van registrata bin-numru AA1958;

[4] Kontijiet bankarji;

[5] Effetti mobbli fl-appartament, kif ukoll fil-garage, fuq indikati;

[6] *Dejn* – Dan jikkonsisti fil-bilanc tal-loan mehuda mill-Bank HSBC ghax-xiri ta' l-imssemi appartament; arretrati ta' kontijiet tad-dawl u ilma ghall-imsemmi garage; u kera arretrat ta' l-istess garage.

Assenjazzjoni

Il-Qorti tordna li l-assi tal-komunjoni jigu assenjati fil-mod segwenti:

[1] L-appartament numru hamsa [5] Entratura J.Binja Hasri, Triq Dun Anton Vella, Siggiewi jigi mibugh fuq is-suq liberu fi zmien sena, u, fin-nuqqas, jigi mibjugh bis-

⁵ Dok.X fol.202

subbasta wara l-iskadenza ta' sena; u r-rikavat tieghu, wara li jtnaqqas minnu id-dejn bilancjali kollu mal-HSBC gravanti l-fond, jigi diviz f' zewg porzjonijiet ugwali sabiex kull parti tinghata porzjon; izda mill-porzjon dovut lill-konvenut ghandu jitnaqqas is-somma ta' **Lm14,509.16** [Lm14,295 + Lm214.16] krediti dovuti minnu lill-attrici, u li din is-somma tigi konsenjata lill-istess attrici.

Iz-zewg partijiet huma minn issa ordnati jallontanaw ruhhom mill-imsemmi fond, sabiex isir il-bejgh.

[2] Li l-inkwilinat tal-garage numru 86 [3] jigi assenjati lill-konvenut flimkien mad-dejn gravanti fuqu konsistenti f' kera arretrat u kontijiet tad-dawl u ilma;

[3] Li l-vettura AA1958 tinbiegh u r-rikavat jinqasam bejn iz-zewg partijiet fi kwoti wgwali;

[4] Li l-effetti mobbli llum ezistenti fid-dar konjugali qed jigu assenjati fl-intier taghhom lill-attrici, anke tenut kont tal-fatt li l-konvenut huwa unikament hati tal-firda; filwaqt li l-effetti mobbli ezistenti fil-garage fuq indikat qed jigu assenjati fl-intier taghhom lill-konvenut.

[5] Li kull parti ghandha tigi assenjata l-kontijiet bankarji li jinsabu ntestati f' isimha.

Passiv

Illi d-dejn tal-komunjoni qed jigi assenjati kif ser jinghad:

Illi l-kera ta' l-imsemmi garage, flimkien mal-kontijiet tad-dawl u ilma fuq l-istess qed jigu assenjati lill-konvenut b' mod li huwa esklussivament responsabbli ghall-hlas taghhom. Bl-istess mod l-arretrati tal-kontijiet tad-dawl u ilma u tat-telefon fuq id-dar konjugali li talvolta ghadhom jezistu sad-data tallum ghandhom ikunu a kariku tal-konvenut esklussivament, stante li meta l-attrici kienet kostretta titlaq mid-dar konjugali l-konvenuta baqa' jokkupa l-istess fond ghal perijodu ta' tlett snin.

Illi rigward l-hlas tad-dejn fuq id-dar konjugali, l-attrici tghid li minn Lulju 2004 beda jithallas minnha biss, stante

pressjoni li kienet qeda ssir mill-Bank koncernat. Hija pprezentat dokumenti li jikkorroboraw li mis-26 ta' Ottubru 2004 sas-26 ta' Ottubru 2005 ghamlet pagamenti ammontanti komplessivament ghas-somma ta' Lm428.32; ma jirrizultax provat jekk halsietx pagamenti ulterjuri. In propositu, stante li dan il-parti tad-dejn thallas mill-flus tal-komunjoni, nofs l-imsemmija somma, ekwivalenti ghal **Lm214.16** tikkostitwixxi kreditu ta' l-attrici u ghandha tithallas lilha mill-konvenut. Inoltre, jekk jirrizulta, minn ricevuti bankarji, li l-attrici ghamlet pagamenti ulterjuri, il-konvenut huwa ordnat jhallas lill-attrici nofs l-ammont ta' dawn il-pagamenti. Il-kumpliment tad-dejn bilancjali gravanti l-imsmemi fond huwa a kariku taz-zewg partijiet fi kwoti wgwali, u ghandu jitnaqqas mir-rikavat tal-prezz qabel ma' jigi maqsum f' zewg porzjonijiet kif fuq indikat.

Illi tordna li kwalunkwe debitu iehor li jirrizulta dovut lill-Kummissarju tat-Taxxi Interni u lid-Direttur tas-Sigurta' Socjali in konnessjoni max-xoghol tal-konvneut, ghandu jkun a kariku esklussiv ta' l-istess konvenut. Kull debitu iehor li seta' gie kuntrattat minn parti ad insaputa tal-parti l-ohra jibqa' responsabbilita' esklussiva tal-parti li kkuntrattatu..

Illi l-attrici tghid li fl-assi tal-komunjoni hemm zewg gabbani [mobile kiosks]; izda jigi osservat li mill-provi ma jirrizultax li dawn ghadhom fil-pussess taghha, u lanqas taf fejn qeghdin jew jekk ghadhomx jezistu. Ghaldaqstant ma jistghux jittiehdu in konsiderazzjoni fil-likwidazzjoni odjerna. Il-Qorti pero' tordna li, jekk dawn jinstabu, ghandhom jigu valutati mill-istimatur Peter Bonello li qed jigi nominat espert ghal dan l-iskop a spejjez tal-partijiet, mibjugha u r-rikavat taghhom jinqasam ugwalment bejn il-partijiet – sakemm iz-zewg partijiet ma jifthemux mod iehor.

Decide

Ghal dawn il-motivi tiddecidi billi:

Kopja Informali ta' Sentenza

[1] tilqa' l-ewwel talba u tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-partijiet bi htija unikament tal-konvenut fit-termini ta' l-artikolu 40 Kap.16;

[2] tilqa' t-tieni talba u tafda l-kura u kustodja tal-minuri C lil l-attrici; bid-dritt ta' access liberu ghall-konvenut;

[3] tastjeni milli tiehu konjizzjoni tat-tielet talba, stante li l-attrici rtiratha fil-mori tal-proceduri;

[4] tilqa' r-raba talba u tordna li l-konvenut jhallas lill-attrici somma komplessiva ta' erbatax-il elf, mitejn hamsa u disghin lira maltin [Lm14,295] rapprezentanti manteniment arretrat u futur kif indikat fis-sezzjoni ntestata **“Mantenimnet”**;

[5] tilqa' l-hames, is-sitt u s-seba talba, u tordna x-xoljiment tal-komunjoni ta' l-akkwisti b' effett millum, tillikwidaha u tordna li ssir l-assenjazzjoni kif ordnat fis-sezzjoni ntestata **“Komunjoni ta' l-akkwisti”**; u tinnomina lin-Nutar Dottor Sylvana Borg Caruana sabiex tircevi l-att opportun fl-edifizzju tal-Qorti fi zmien tlett xhur f' gurnata u hin fissat mill-istess nutar, u tinnomina lill-Avukat Dottor Vincent Galea bhala kuratur ghall-eventwali kontumacja.

L-ispejjez ikunu a kariku tal-konvenut; izda dawk relatati mal-hatra tal-kuraturi deputati ghandhom provvizorjament jithallsu mill-attrici.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----